

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-07-02/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
<i>Kontroler</i>	Kontrolę przeprowadził, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , Robert Kaczmarczyk – doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 85700 z 17 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu, ul. 11-go Listopada 37/59, 26-600 Radom, nr statystyczny 670-897-379, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia „KWP” lub „Komendą”.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Mazowieckim Komendantem Wojewódzkim Policji z siedzibą w Radomiu, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia Komendantem, jest od 12 lipca 2013 r. inspektor Cezary Popławski. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, stanowisko to zajmowali: w okresie od 16 lutego 2012 r. do 11 lipca 2013 r. inspektor Rafał Bartkowski, w okresie od 15 maja 2009 r. do 20 stycznia 2012 r. nadinspektor Ryszard Szkotnicki (dowód: akta kontroli str. 3-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działania Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym w latach 2012–2013 (I półrocze)³.

KWP prowadziła analizy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze właściwości działania Komendy, na podstawie których m.in. wyznaczała kierunki skutecznych działań w zakresie jego poprawy. Służyło temu właściwe przygotowanie kadrowe Wydziału Ruchu Drogowego (dalej: WRD) oraz System Wspomagania Dowodzenia, który wspierał działania WRD związane z monitorowaniem stanu bezpieczeństwa w oparciu o informacje o zdarzeniach drogowych. Policjanci WRD opiniowali również projekty organizacji ruchu drogowego na drogach krajowych i wojewódzkich. Między innymi w wyniku tych działań bezpieczeństwo na drogach województwa mazowieckiego w okresie objętym kontrolą ulegało systematycznej poprawie, co wyrażało się zmniejszeniem liczby wypadków, rannych i ofiar śmiertelnych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowość polegającą na niezapewnieniu w przypadku 12 urzędów pomiarowych ciągłości posiadania ważnego świadectwa legalizacji lub wzorcowania. Stwierdzono również niezgodny z przyjętymi normatywami stan wyposażenia pionu ruchu drogowego (dalej: prd) garnizonu mazowieckiego Policji w sprzęt transportowy, sprzęt techniki policyjnej i umundurowanie.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrola objęto również działania podejmowane przed i po ww. okresie, jeżeli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Zgodnie z art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁴, KWP jest jednostką Policji właściwą na obszarze województwa mazowieckiego z wyłączeniem m.st. Warszawy oraz powiatów grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego i wołomińskiego. KWP wraz z podległymi powiatowymi i miejskimi komendami Policji (dalej: KPP lub KMP) tworzą „garnizon mazowiecki Policji”.

Zgodnie z decyzją Nr 122/2012 Komendanta z 19 kwietnia 2012 r. w sprawie zadań i kompetencji I Zastępcy i Zastępców Mazowieckiego Komendanta Policji⁵, bezpośredni nadzór nad realizacją zadań przez Wydział Ruchu Drogowego (dalej: WRD), sprawuje inspektor Marek Świszcz. Odpowiedzialny jest on również za prowadzenie działalności profilaktyczno-propagandowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa kierujących i pieszych. Naczelnikiem WRD jest podinspektor Grzegorz Giziński, powołany na to stanowisko 11 września 2009 r.

Komendant 8 października 2010 r. nadał Regulamin KWP, w którym w § 26 określił zakres zadań WRD. Na podstawie tego Regulaminu Naczelnik WRD 18 maja 2011 r. wydał Szczegółowy Zakres Zadań Wydziału Ruchu Drogowego KWP. Zgodnie z tymi dokumentami w strukturze WRD, poza Sekretariatem oraz stanowiskiem Naczelnika i Zastępcy Naczelnika Wydziału wyodrębniono Zespół ds. Profilaktyki Społecznej oraz Zespół ds. Organizacji Służby. Do zadań WRD należało m.in. analizowanie stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego i ocena efektywności podejmowanych działań, opracowywanie i monitorowanie programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, nadzorowanie służb pełnionych przez policjantów podległych jednostek na drogach, nadzorowanie i modyfikowanie Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji Drogowych, prowadzenie działań profilaktycznych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 20-41)

1. Przygotowanie koncepcyjne, organizacyjno-kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

1.1.1. KWP nie zlecała podmiotom zewnętrznym przeprowadzania analiz, badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych dotyczących: systemu przeciwdziałania zagrożeniom w ruchu drogowym, genezy wypadków oraz sposobu przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 861)

1.1.2. Funkcjonariusze WRD nie prowadzą służby patrolowej na drodze. Na elastyczne reagowanie na lokalny wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego pozwalał natomiast w praktyce, funkcjonujący w podległych komendach powiatowych i miejskich Policji, system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego polegający m.in. na dostosowywaniu liczby funkcjonariuszy pełniących służbę na drogach do czasowego wzrostu zagrożenia bezpieczeństwa. Wyniki analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym sporządzane przez WRD potwierdzały elastyczne funkcjonowanie tego systemu. Na przykład, największą liczbę wypadków w 2012 r. odnotowywano pomiędzy godz. 16⁰⁰ a 18⁰⁰. W ujęciu tygodniowym, niezmiennie od 2010 r. dniem, w którym dochodziło do największej liczby wypadków, był piątek. W związku z powyższym, w okresach tych, w podległych komendach kierowano do służb największą liczbę patroli.

(dowód: akta kontroli str. 142-147, 302, 303-305, 899-891)

1.1.3. Pismem z 3 marca 2011 r. Komendant wprowadził wytyczne w celu ujednolicenia zasad powoływania biegłych. W celu racjonalizacji wydatków Komendant zlecił, by w pierwszej kolejności, przy wykonywaniu ekspertyz, korzystać z laboratoriów kryminalistycznych Policji. W przypadku braku

⁴ Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

⁵ L.dz.WKSP-I-124/12.

możliwości wykonania ekspertyz przez te laboratoria Komendant nakazał korzystać z instytucji, które finansowane są z budżetu państwa i nie pobierają wynagrodzenia od Policji. Dopiero w przypadku braku możliwości wykonywania ekspertyz przez wymienione podmioty można powoływać biegłych z osób wpisanych na listy sądowe. Ponadto Komendant nakazał powoływać tych biegłych, którzy zaoferują niższe stawki za dokonaną ekspertyzę. Decyzję o wykonaniu ekspertyzy w przypadku gdy jej koszt nie przekracza 700 zł podejmują kierownicy jednostek Policji oraz kierownicy komórek, w których prowadzone są postępowania. W przypadku ekspertyz, których koszt przekraczałby tę kwotę Komendant Miejski lub Powiatowy Policji albo Naczelnik KWP składa wniosek do zaakceptowania wydatku przez zastępcę Komendanta.

W 2012 r. na terenie garnizonu mazowieckiego Policji powołano 543 biegłych z zakresu ruchu drogowego do postępowań przygotowawczych prowadzonych przez pion ruchu drogowego (dalej: prd), w tym: 358 biegłych z zakresu techniki samochodowej oraz 185 biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych. W pierwszym półroczu 2013 r. powołano 207 biegłych z zakresu ruchu drogowego, w tym: 126 biegłych z zakresu techniki samochodowej oraz 81 biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków. Największą liczbę biegłych w 2012 r. powołano w KMP w Płocku – 103 oraz w KMP w Radomiu – 98. W pierwszym półroczu 2013 r. najwięcej biegłych powołano w KMP w Radomiu

– 47 oraz w KMP w Płocku – 36. W KPP w Sokołowie Podlaskim biegłych z zakresu ruchu drogowego do postępowań przygotowawczych powoływała Prokuratura.

(dowód: akta kontroli 306, 307-312)

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

1.2.1. W WRD KWP zatrudnionych było (według stanu na 31 grudnia 2012 r. i 30 czerwca 2013 r.) 17 policjantów, w tym Naczelnik Wydziału oraz Zastępca Naczelnika Wydziału. W Zespole ds. Organizacji Służby pracowało 11 policjantów na stanowiskach ekspertów i specjalistów oraz w korpusie służby cywilnej dwie osoby na stanowiskach starszych inspektorów. W Zespole do spraw Profilaktyki Społecznej pracowało czterech policjantów na stanowiskach ekspertów i specjalistów oraz w korpusie służby cywilnej trzy osoby na 2,5 etatu. Ponadto w Sekretariacie WRD zatrudnione są dwie osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń: sekretarka i technik. Stan etatowy był zgodny z ustalonym rozkazem organizacyjnym Komendanta nr 5/12 z 5 września 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 20-41,321-324)

1.2.2. Według stanu na 31 grudnia 2011 r. w skład garnizonu mazowieckiego Policji wchodziło 28 powiatowych i miejskich komend Policji, w których służyło 505 funkcjonariuszy, (co stanowiło 92% stanu etatowego prd określonego na 549 etatów), w tym w WRD KWP służyło 16 funkcjonariuszy, co było zgodne ze stanem etatowym tej komórki. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. w garnizonie mazowieckim Policji służyło 514 funkcjonariuszy prd, co stanowiło 93% jego stanu etatowego (554 etaty), zaś według stanu na 30 czerwca 2013 r. służyło 522 funkcjonariuszy prd, co stanowiło 95,6% jego stanu etatowego (546 etaty).

Liczba etatów funkcjonariuszy prd w garnizonie mazowieckim Policji była wyższa niż 10% ogólnej liczby etatów policyjnych, która została określona w poleceniu Komendanta Głównego Policji z 24 kwietnia 2013 r. i wynosiła 10,6% ogólnej liczby etatów policyjnych. Największy procentowy udział liczby policjantów prd w etacie jednostki był w KPP w Szydłowcu – 15,8%.

Na ogólną liczbę 546 etatów prd garnizonu mazowieckiego Policji na 30 czerwca 2013 r. było 24 wakatów, co stanowiło 4,4% liczby etatów. Najwięcej wakatów było w KMP w Płocku (na 43 etaty 7 wakatów, co stanowi 16,3% liczby etatów). Naczelnik WRD KWP w sporządzonej na tę okoliczność notatce służbowej poinformował, iż z uwagi na wysoką liczbę wakatów w tej jednostce (przekraczającej 25% wg stanu na 1 stycznia 2013 r.) w I półroczu 2013 r. do KMP w Płocku przyjęto 7 funkcjonariuszy prd, a ponadto do służby w WRD KMP Płock skierowano czterech policjantów z Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji (SPPP) w Płocku.

W pozostałych komendach miejskich i powiatowych garnizonu mazowieckiego Policji liczba wakatów wahała się od jednego do dwóch, przy czym w 13 nie było w ogóle wakatów.

Liczba policjantów zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych w garnizonie mazowieckim Policji według stanu na 31 grudnia 2011 r. wynosiła 40 osób (7,3% zatrudnionych funkcjonariuszy prd całego garnizonu) i była zgodna ze stanem etatowym. Na 30 czerwca 2013 r. liczba policjantów zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych wynosiła 39 funkcjonariuszy (7,1% funkcjonariuszy prd całego garnizonu) i była zgodna ze stanem etatowym.

(dowód: akta kontroli str. 313-318, 319-320)

1.2.3. Spośród z 17 funkcjonariuszy WRD KWP 11 posiadało przeszkolenie specjalistyczne z zakresu ruchu drogowego, dwóch ukończyło kurs specjalistyczny dla policjantów wykonujących czynności na miejscach zdarzeń drogowych, ośmiu z zakresu doskonalenia jazdy samochodem, czterech z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz po jednym z zakresu kontroli tachografów, programu „Gambit 2005” i obsługi wideorejestratorów wykroczeń.

W okresie objętym kontrolą Komendant określił i zgłosił do Komendy Głównej Policji (dalej: KGP) potrzeby szkoleniowe WRD KWP z zakresu doskonalenia techniki jazdy samochodem na 19 osób w 2012 r. oraz na 15 osób w I półroczu 2013 r. KGP przyznała siedem miejsc na 2012 r., natomiast w I półroczu 2013 r. nie przyznała żadnych miejsc. Na 2013 r. na szkolenie z zakresu obsługi wideorejestratorów wykroczeń zapotrzebowano dwa miejsca, a KGP przyznała jedno miejsce. Na szkolenie z kontroli tachografów KGP nie przyznała żadnego miejsca.

Komendant określał przy współudziale komendantów powiatowych i miejskich Policji, corocznie potrzeby szkoleniowe dla policjantów prd garnizonu mazowieckiego Policji. Zgłaszane potrzeby dotyczyły szkoleń z zakresu: ruchu drogowego, czynności na miejscu zdarzenia drogowego, obsługi wideorejestratorów, programu „Gambit 2005”, kierowania motocyklem szosowym, kontroli tachografów, techniki jazdy samochodem.

Przyznane przez KGP limity szkoleniowe dla całego garnizonu mazowieckiego Policji w żadnym przypadku nie były adekwatne do zgłaszanych przez Komendanta potrzeb, np. w zakresie szkolenia z ruchu drogowego w 2012 r. zgłoszono zapotrzebowanie na 45 miejsc, a otrzymano 12, na I półrocze 2013 r. zapotrzebowano 51 miejsc, a otrzymano 13; na szkolenie z zakresu czynności na miejscu zdarzenia drogowego zgłoszono w 2012 r., zapotrzebowanie na 11 miejsc, a nie otrzymano żadnego miejsca; w I półroczu 2013 r. zapotrzebowano 11 miejsc, a otrzymano dwa.

W całym garnizonie mazowieckim Policji w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. liczba przeszkolonych policjantów odpowiadała liczbie otrzymanych miejsc (za wyjątkiem szkolenia z obsługi wideorejestratorów). I tak w zakresie ruchu drogowego przeszkolono 25 policjantów, w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego dwóch, 15 w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń, 28 w zakresie kontroli tachografów, w zakresie programu „Gambit 2005” ani jednego, sześciu w zakresie kierowania motocyklem szosowym, 24 w zakresie doskonalenia jazdy samochodem, 81 w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy. W 2012 r. na kursie specjalistycznym w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń niewykorzystane zostało jedno miejsce z powodu zdarzenia losowego, w wyniku którego wyznaczony policjant nie stawiał się na szkolenie.

(dowód: akta kontroli str. 325-331)

Zgodnie z informacją zastępcy naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia KWP 107 policjantów prd (20,5% zatrudnionych) w garnizonie mazowieckim Policji posiadała znajomość języków obcych, w tym: sześciu na I poziomie⁶, 45 (w tym trzech w WRD KWP) na III poziomie oraz 56 (w tym pięciu w WRD KWP) na

⁶ Według danych KWP poziom I oznacza ukończone studia filozoficzne, ukończona szkoła zagraniczna, długoletni pobyt za granicą; poziom III oznacza znajomość przydatną na danym stanowisku, zaś poziom IV – znajomość potocznych zwrotów. Można przyjąć, że poziomy III i IV odpowiadają poziomom A1 i A2 znajomości języka obcego opisanym w dokumencie Rady Europy „Common European Framework of Reference for Languages” (sześć poziomów od A1 przez A2, B1, B2, C1 do C2).

czwartym poziomie.

(dowód: akta kontroli str. 332-334)

Komendant zatwierdził 30 marca 2012 r. „Koncepcję dotyczącą rozwiązań w zakresie podnoszenia motywacji do pracy i rangi „policjanta liniowego”. Dokument ten zawiera rozwiązania w zakresie motywacji płacowej, w tym stopniowe zwiększanie wysokości dodatków służbowych oraz motywacji poprzez awans na wyższe stanowisko służbowe. Głównym założeniem jest powiększenie korpusu aspirantów. Zgodnie z przyjętymi założeniami 1 maja 2012 r. w komórkach ruchu drogowego garnizonu mazowieckiego Policji 20 etatów w korpusie podoficerskim Policji przekształcono na stanowiska w korpusie aspirantów Policji – kontroler ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 335-351)

1.3. Stan wyposażenia policjantów prd w pojazdy i sprzęt

1.3.1. W KWP decyzje o podziale otrzymanych środków na zakup sprzętu przeznaczonego dla poszczególnych służb podejmuje Zastępca Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Logistyki lub Naczelnik Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej (GMT). Następnie pracownik merytoryczny odpowiedzialny za dany rodzaj sprzętu we współpracy z policjantami właściwego pionu dokonują analizy stanu wyposażenia komórek, wskazując konkretnie, jaki rodzaj sprzętu powinien zostać zakupiony. O przeznaczeniu pojazdów oraz o pionie w jakim będą pracowały decydują kierownicy komend miejskich i powiatowych Policji.

(dowód: akta kontroli str. 867-870)

Na wyposażeniu KWP znajdowało się 17 typów urządzeń pomiarowych wymagających certyfikacji lub wzorcowania. W GMT wyznaczono pracownika, do którego obowiązków należy: organizacja naprawy, wzorcowania i legalizacji sprzętu techniki policyjnej, opracowanie dokumentacji na zakup sprzętu i materiałów techniki policyjnej, bieżąca analiza ilościowa sprzętu techniki policyjnej będącego na użytkowaniu jednostek podległych KWP.

W okresie objętym kontrolą dokonano zakupów następującego sprzętu kontrolno-pomiarowego: alkometry Alco-Blow – 22 sztuki, Alkomat A 2.0/04 – dwie sztuki oraz radarowych mierników prędkości Iskra I – jedna sztuka, radarowy miernik prędkości Rapid 2ka – jedna sztuka. Wymogiem zakupu nowego sprzętu było, by posiadał on aktualną certyfikację bądź świadectwo wzorcowania albo „zatwierdzenie typu” wydane przez Główny Urząd Miar. Komendant zawierał umowy z firmami zewnętrznymi na bieżącą certyfikację i wzorcowanie posiadanego sprzętu pomiarowego. O zawieranych umowach byli informowani komendanci powiatowi i miejscy policji garnizonu mazowieckiego Policji.

(dowód: akta kontroli 353-388)

KWP w Radomiu ustaliła dla podległych komend miejskich i powiatowych normatywy (tabele należności) wyposażenia pionu ruchu drogowego w pojazdy, sprzęt techniki policyjnej oraz sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny. W okresie objętym kontrolą dla komend obowiązywały następujące normatywy wyposażenia:

- tabela norm należności sprzętu transportowego opracowana w 2008 r. i zatwierdzona przez Zastępcę Komendanta (ponownego naliczenia dokonano 10 maja 2013 r. w przypadku WRD KWP z uwagi na likwidację sekcji zamiejscowych);
- normy należności wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny opracowane w IV kwartale 2012 r. i zatwierdzone przez Komendanta;
- normy należności wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej zatwierdzone 6 maja 2013 r. (powodem nowego naliczenia norm była reorganizacji podległych komend miejskich i powiatowych).

(dowód: akta kontroli str. 868-869)

1.3.2. WRD KWP dysponował na 30 czerwca 2013 r. trzema pojazdami, co było zgodne z normatywem wynikającym z zarządzenia Nr 118 KGP z 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i

komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy⁷ oraz z normatywem przyjętym w kontrolowanej jednostce. Wszystkie samochody były sprawne. W garnizonie mazowieckim Policji przyjęto dla podległych komend miejskich i powiatowych normatyw na samochody – 148 sztuk oraz motocykli – 34 sztuki. Liczba posiadanych pojazdów w garnizonie wynosiła 114 samochodów (77% normatywu) oraz 37 motocykli (108,8%). Na dzień zakończenia kontroli niesprawne były 22 samochody oraz dwa motocykle.

Zastępca Naczelnika Wydziału Transportu podał, iż powodem niewystarczającej liczby pojazdów w podległych jednostkach w stosunku do normatywu był brak dostaw centralnych (KGP) oraz brak środków własnych na nowe zakupy. W celu poprawy wyposażenia podległych jednostek Policji w sprzęt transportowy KWP korzystała ze współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, które współfinansowały zakup nowych środków transportu.

(dowód: akta kontroli str. 389-475, 476)

1.3.3. Według stanu na 30 czerwca 2013 r. 17 policjantów WRD KWP, którym przysługiwało wyposażenie podstawowe dysponowało zgodnie z normami należności kamizelkami ostrzegawczymi z elementami odblaskowymi oraz pasami białymi z poprzeczką. W przypadku pozostałego wyposażenia podstawowego, tj.: pokrowców białych na czapkę, rękawiczek letnich białych, rękawiczek skórzanych, opasek z elementami odblaskowymi, okularów przeciwsłonecznych, fartuchów ochronnych, rękawic ochronnych, butów gumowych niedobory wynosiły do 5,9% (rękawiczki letnie białe) do 100% procent (buty gumowe). Policjanci garnizonu mazowieckiego Policji, którym przysługiwało wyposażenie podstawowe dysponowali zgodnie z normami należności kombinezonami skórzanymi motocyklisty. W przypadku pozostałego wyposażenia podstawowego, tj.: pokrowców białych na czapkę, rękawiczek letnich białych, spodni nieprzemakalnych z podpinką, rękawiczek skórzanych, pasów białych z poprzeczką, opasek z elementami odblaskowymi, kamizelek ostrzegawczych, okularów przeciwsłonecznych, kasków ochronnych, spodni gabardynowych, ocieplaczy pod kaski ochronne, fartuchów ochronnych, butów motocyklisty, rękawic ochronnych, butów gumowych niedobory wynosiły od 1,6% (pasy białe z poprzeczką) do 100% (spodnie gabardynowe do butów, spodnie nieprzemakalne z podpinką).

KWP posiadała w magazynie następujące zapasy sprzętu i wyposażenia podstawowego: pokrowce białe na czapkę – 160 sztuk, pasy białe z poprzeczką – 170 sztuk, opaski z elementami odblaskowymi – 550 kompletów, kamizelki ostrzegawcze z elementami odblaskowymi – 190 sztuk, kaski ochronne z szybą – 19 sztuk, kombinezony skórzane motocyklisty – cztery sztuki, buty motocyklisty – cztery pary.

Sprzęt ten był wydawany policjantom na podstawie zgłaszanych potrzeb. W przypadku kasków ochronnych z szybą były one w trakcie uzbrajania w system łączności podkaskowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami specjalisty w wydziale GTM niedobór wyposażenia rękawic białych oraz rękawic skórzanych pięciopalczastych spowodowany jest racjonalizacją wydatkowanych środków finansowych. Trwały konsultacje KWP z komendami powiatowymi i miejskimi dotyczące potrzeb ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb funkcjonariuszy pełniących służbę na drogach. Po oszacowaniu potrzeb funkcjonariusze zostaną wyposażeni w ww. sprzęt.

(dowód: akta kontroli str. 477-539, 541)

1.3.4. Według stanu na 30 czerwca 2013 r. na wyposażeniu WRD KWP zgodnie z normatywem był jeden aparat cyfrowy i trzy radiotelefony przewoźne, natomiast zamiast 11 latarek halogenowych było o sześć mniej i jeden radiotelefon przenośny zamiast 16. Nie było aparatu fotograficznego Compact i kolczatki drogowej, chociaż według normatywu powinno być po jednej sztuce.

⁷ Dz.Urz. KGP Nr 8, poz. 42 ze zm.

W komendach miejskich i powiatowych garnizonu mazowieckiego Policji znajdowało się zgodnie z normatywem lub powyżej: 556 tarcz „stop” do zatrzymywania pojazdów, 17 aparatów cyfrowych, 102 kolczatki drogowe, 102 zestawy znaków do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego „Zapora”,

Niedobór sprzętu dotyczył: latarek halogenowych, aparatów fotograficznych Compact, aparatów fotograficznych lustrzanek, radiotelefonów przewoźnych, zestawów podkaskowych motocyklisty, mobilnych terminali przewoźnych, mobilnych terminali przenośnych i wynosił od 16,9% (latarka halogenowa) do 92,9% (aparat fotograficzny Compact).

(dowód: akta kontroli str. 548-609)

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. w komendach miejskich i powiatowych garnizonu mazowieckiego Policji znajdowały się zgodnie z normatywem lub powyżej: narkotestery elektroniczne stacjonarno-przenośne, wideoradary, wózki do mierzenia odległości, narkotestery jednorazowe.

Niedobór sprzętu dotyczył przyrządów do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z drukarką, wskaźników spożycia alkoholu, stacjonarnych urządzeń do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, przenośnych urządzeń do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, radarowych mierników prędkości i wynosił od 1,7% (przenośne urządzenie do badania alkoholu w wydychanym powietrzu) do 88,1% (stacjonarne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu).

Zgodnie z wyjaśnieniami specjalisty w Wydziale GMT podstawowym powodem niedoboru w wyposażeniu w sprzęt kontrolno-pomiarowy był brak środków finansowych na ich zakup.

(dowód: akta kontroli str. 548-609, 895)

1.3.5. Na ogólną liczbę 703 urządzeń pomiarowych podlegających kalibracji, legalizacji lub wzorcowaniu, z uwagi na przerwy w obowiązywaniu umów na ich kalibrację, legalizację lub wzorcowanie, 12 urządzeń nie posiadało ważnych świadectw wzorcowania. Liczba dni, w których urządzenia nie posiadały ważnego świadectwa legalizacji lub wzorcowania w przypadku urządzeń Alco True P wynosiła od 16 do 151, a w przypadku urządzenia Polcam PC 2006 – 25.

Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału GMT, w przypadku urządzeń Alco True P, przerwa w zawarciu kolejnej umowy była spowodowana najpierw brakiem środków finansowych, a następnie unieważnieniem dwóch kolejnych postępowań przetargowych.

(dowód: 540, 541, 542, 543, 544-547, 548-609)

1.4. Finansowanie potrzeb prd

1.4.1. Zgodnie ze sprawozdaniem RB-BZ1⁸ za rok 2012 w funkcji bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny, dla zadania – ochrona obywateli, utrzymanie porządku publicznego oraz działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa, podzadania – funkcjonowanie służby ruchu drogowego, wyodrębniono dwa działania: działania kontrolne na drogach oraz działania z zakresu profilaktyki bezpieczeństwa na drogach. Według pierwotnego planu na działania te przeznaczono 37 139,3 tys. zł oraz 4 460 tys. zł. W planie po zmianach kwoty te zostały zwiększone do 37 665,3 tys. zł i 6 893,3 tys. zł. Wykonanie wyniosło zaś 99,98% w obydwu działaniach. Wydatki na rok 2013 na powyższe działania zaplanowano w wysokości 36 575 tys. zł i 4 007 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 610-613)

W planie finansowym KWP wydzielone były środki przeznaczone na prowadzenie wszystkich postępowań przygotowawczych, nie ma natomiast odrębnie wydzielonych środków z przeznaczeniem na postępowania przygotowawcze wyłącznie z zakresu ruchu drogowego.

W planach finansowych na lata 2012 i 2013 dla KWP zostały zaplanowane środki na prowadzenie postępowań przygotowawczych w kwotach: 25 tys. zł i 21 tys. zł. Plan finansowy na 2012 r. został

⁸ Sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym.

wykonany w 100%. Według planu finansowego na rok 2012 dla komend powiatowych i miejskich zaplanowano na ten cel 1 141,3 tys. zł, natomiast na 2013 r. – 977 tys. Plan finansowy na 2012 r. został wykonany w 100%.

(dowód: akta kontroli str. 614-615, 870)

1.4.2. W roku 2012 Komenda Wojewódzka Policji została dofinansowana oraz doposażona przez podmioty pozapolicyjne na kwotę 249,3 tys. zł, w tym darowizny rzeczowe – 95,2 tys. zł, zakupy ze środków Funduszu Wsparcia Policji – 144,1 tys. zł, użyczenie sprzętu – 10 tys. zł. W 2013 r. na 27 maja była to kwota 24,4 tys. zł, w tym darowizny rzeczowe – 12,6 tys. zł i zakupy ze środków Funduszu Wsparcia Policji 11,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 616-617, 618-636, 637-648, 649-651, 652-656, 657-661)

1.5. Przygotowanie prd do współpracy z podmiotami pozapolicyjnym

KWP została, na mocy porozumienia zawartego 30 grudnia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a Mazowieckim Komendantem Wojewódzkim Straży Pożarnej, Mazowieckim Komendantem Wojewódzkim Policji i Komendantem Stołecznym Policji w sprawie wykonywania zadań centrum powiadamiania ratunkowego, operatorem obsługi wywołań alarmowych nr 112 z sieci telefonii mobilnej na obszarze województwa mazowieckiego, z wyłączeniem Warszawy, Płocka oraz powiatów: płockiego, piaseczyńskiego, otwockiego, wołomińskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, grodzkiego i zwoleńskiego. Od 1 stycznia 2013 r. obsługę numeru alarmowego 112 sukcesywnie przejmuje od KWP Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR). Do dnia 4 lipca 2013 r. CPR przejął obsługę wywołań alarmowych z miasta Radom, powiatów: szydłowieckiego, kozienickiego, zwoleńskiego, białobrzeskiego, lipskiego, przysuskiego.

(dowód: akta kontroli str. 662-663, 664, 665-672)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

W ocenie NIK nieadekwatny do istniejących w tym zakresie potrzeb stan przeszkolenia policjantów prd mazowieckiego garnizonu Policji może mieć wpływ na prawidłowe wykonywanie przez policjantów działań na drogach. W szczególności dotyczy to szkoleń w zakresie: ruchu drogowego, czynności na miejscu zdarzenia drogowego, obsługi wideorejestratorów, kierowania motocyklem szosowym oraz kontroli tachografów.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na fakt, że różnice między faktycznym wyposażeniem a opracowanymi normatywami wyposażenia podstawowego wynikały z faktu nieuwzględniania w normatywach realiów (brak zapotrzebowania na spodnie gabardynowe, bryczesy i spodnie nieprzemakalne z podpinką przez policjantów użytkujących motocykle oraz zbędność fartuchów ochronnych, rękawic ochronnych i butów gumowych w sytuacji zlecenia na zewnątrz obsługi i mycia pojazdów służbowych).

Opracowane normatywy wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji województwa mazowieckiego w sprzęt transportowy oraz table należności na sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny nie były przekazywane wszystkim jednostkom podległym (z trzech komend powiatowych/miejskich Policji, objętych kontrolą NIK, dwie nie posiadały tych normatywów). Stan ten może niekorzystnie wpływać na funkcjonowanie systemu zaopatrywania jednostek podległych w przedmiotowy sprzęt. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, iż normatywy (table należności) na specjalistyczny sprzęt policyjny mogłyby stanowić nie tylko podstawę dokonywania zakupów, ale także służyć do szeroko pojętego zarządzania mieniem (m.in. serwisowania, planowania wycofania z eksploatacji).

1. Niezapewnienie w przypadku 12 urządzeń pomiarowych ciągłości posiadania ważnego świadectwa legalizacji lub wzorcowania.

*Ustalono
prawidłowości*

2. Niezgodny z przyjętymi normatywami stan wyposażenia pionu prd garnizonu mazowieckiego Policji w sprzęt transportowy, techniki policyjnej i umundurowanie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Na terenie garnizonu mazowieckiego Policji centralną koordynacją służby (dotyczącą dróg charakteryzujących się największym zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu drogowego w kraju) objęte zostały drogi krajowe nr 7, 50 oraz 8. W ramach centralnej koordynacji służby ustalono w ujęciu dobowym i tygodniowym czas pełnienia służby na drogach przez poszczególne komendy powiatowe i miejskie Policji.

Systemem wojewódzkiej koordynacji służby na terenie garnizonu mazowieckiego Policji objęto siedem dróg krajowych nr 17, 53, 60, 61, 62, 63, oraz 79 o długości 644 km, które nie zostały objęte centralną koordynacją służby. Ustalenie harmonogramu pełnienia służby w ramach koordynacji wojewódzkiej zostało poprzedzone analizą bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie garnizonu mazowieckiego. Analiza ta uwzględniała stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ujęciu dobowym, tygodniowym oraz miesięcznym. Harmonogram pełnienia służby w ramach koordynacji wojewódzkiej określał w sposób szczegółowy miejsce i czas (w ujęciu tygodniowym i dobowym) pełnienia służby przez poszczególne komendy powiatowe i miejskie Policji.

(dowód: akta kontroli str. 176-241)

Według wyjaśnień Komendanta, z uwagi na brak podstawy prawnej, w KWP nie jest prowadzona weryfikacja absencji chorobowej policjantów. Od 2009 r. na polecenie Komendanta prowadzona jest natomiast statystyka zwolnień lekarskich garnizonu mazowieckiego Policji. Przeciętna dzienna absencja spowodowana zwolnieniami lekarskimi w I kwartale 2013 r. wyniosła 5,7% zatrudnienia ogółem i była wyższa niż w analogicznym okresie roku 2012 aż o jeden punkt procentowy.

(dowód: akta kontroli str.673-692, 693)

Na podstawie § 5 ust. 1 zarządzenia Nr 635 Komendanta Głównego Policji z 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych¹⁰, KWP sporządzała kwartalne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego, które zawierały analizę miejsc szczególnie niebezpiecznych, za kryterium przyjęto miejsca, na których dochodziło w badanym okresie do trzech lub więcej wypadków drogowych.

Na podstawie sporządzonych analiz, planowana była dyslokacja służb w ramach centralnej i wojewódzkiej koordynacji służb. Ponadto w wyniku powyższych analiz zastępca Komendanta formułował wnioski dotyczące konkretnych działań, np. zobowiązał naczelnika WRD KWP do: wystąpienia do zarządcy drogi z wnioskiem o punktowe oświetlenie przejścia dla pieszych na drodze K-2 w miejscowości Helenów, wystąpienia do zarządcy drogi o uzupełnienie uszkodzonego oznakowania na drodze DW-632 w miejscowości Płońsk na ul. Targowej, wystąpienia do zarządcy drogi o możliwość ograniczenia prędkości do 70 km/h na drodze DW-560 w miejscowości Bombalice gm. Gozdowo, wystąpienia do zarządcy drogi o punktowe oświetlenie przejścia dla pieszych na ul. Kopernika w Mławie, wystąpienia do zarządcy drogi o poprawę oznakowania poziomego w miejscowości Belsk Duży ul. Koziatulskiego, wystąpienia do zarządcy drogi o oznakowanie łuku drogi znakami aktywnymi U-3a

⁹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

¹⁰ Dz.Urz. KGP z 2013 r., poz. 75. Dalej: zarządzenie Nr 635 KGP.

na drodze gminnej w odległości 60 m. od ronda „Majdany” w ciągu drogi K-60.

(dowód: akta kontroli str.42-98, 201-241, 268-279, 287-301)

Miejsca szczególnie niebezpieczne i szczególnie zagrożone były również objęte szczególną analizą wypadków ze skutkiem śmiertelnym. Na odprawie kadry kierowniczej w październiku 2012 r. Zastępca Komendanta polecił sporządzenie analiz wypadków ze skutkiem śmiertelnym ze szczególnym uwzględnieniem wpływu infrastruktury drogowej na zaistnienie zdarzenia drogowego, wyprowadzenie wniosków oraz przekazanie ich do zarządców dróg. W kwietniu 2013 r. na polecenie Zastępcy Komendanta, w poszczególnych jednostkach Policji sporządzono wykaz odcinków dróg i miejsc szczególnie niebezpiecznych. Na podstawie danych z kart zdarzeń drogowych, przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Warszawie oraz Geodety Mazowieckiego powstała, na stronie „Wrota Mazowska”, interaktywna mapa wypadków drogowych dostępna dla użytkowników.

(dowód: akta kontroli str. 875-877, 176-241)

W roku 2012 policjanci garnizonu mazowieckiego Policji pełniący służbę na drogach zgłosili 100, a policjanci niepełniący służby na drogach 120 propozycji i uwag dotyczących niezbędnych przedsięwzięć zmierzających do usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, w tym dotyczących infrastruktury drogowej na podstawie § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia Nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie pełnienia służby na drogach¹¹. Z ogólnej liczby 220 propozycji i uwag w 2012 r. nieuwzględnionych przez zarządców dróg zostało 12. Zrealizowanych zostało 96 wystąpień., 25 jest w trakcie realizacji a 29 jest planowanych do realizacji.

W I kwartale 2013 r. policjanci pełniący służbę na drogach zgłosili 157 propozycji i uwag, a 80 razy podobne propozycje i uwagi do zarządców dróg kierowali policjanci niepełniący służby na drogach. Z ogólnej liczby 237 propozycji i uwag w I połowie 2013 r. nieuwzględnione przez zarządców dróg zostało 11, w ośmiu przypadkach brak jest odpowiedzi na pismo Policji. Zrealizowanych zostało 86, w trakcie realizacji jest 52 a planowanych do realizacji jest 19.

(dowód: akta kontroli str. 694,695)

2.2. Systemy wspierające policjantów prd: SWD i SEWiK

System Wspomagania Dowodzenia (dalej: SWD) został wprowadzony 28 listopada 2011 r. decyzją Nr 230/11 25 października 2011 r. Komendanta w sprawie wprowadzenia do użytku Systemu Wspomagania Dowodzenia w Komendzie Wojewódzkiej oraz podległych komendach miejskich i powiatowych Policji. W pełnym zakresie system zaczął działać w KWP i KPP w Ciechanowie 1 stycznia 2012 r. W pozostałych komendach powiatowych i miejskich garnizonu mazowieckiego Policji uruchomienie SWD nastąpiło 1 lipca 2012 r.

Jak wyjaśnił Naczelnik WRD KWP z uwagi na fakt, iż Wydział nie prowadzi działań na drogach system SWD jest wykorzystywany do celów analitycznych i planistycznych. Dane SWD wykorzystywane są przez WRD do monitorowania przebiegu służby (odprawa i rozliczenia ze służby, monitorowania rozkładu sił w poszczególnych zmianach na patrolach zmotoryzowane i piesze). Służy również do monitorowania danych o przebiegu służby patrolowej, a także w zakresie tworzenia grafików służby i dyslokacji patroli.

(dowód: akta kontroli str. 324, 696-700, 701-702, 703-706)

W WRD w Zespole ds. Organizacji Służby został wydzielony Zespół do ewidencji SEWiK. Do administrowania Systemem Ewidencji Wypadków i Kolizji (dalej: SEWiK) zostało przydzielonych trzech policjantów WRD. Do ich zadań zgodnie z § 6 ust. 1 zarządzenia Nr 635 KGP należy nadzór merytoryczny nad funkcjonowaniem systemu. W celu zapewnienia rzetelności i zgodności danych systemu SEWiK ze stanem faktycznym dokonywali oni weryfikacji zawartych w nim danych na podstawie miesięcznych informacji statystycznych przesyłanych przez

¹¹ Dz.Urz. KGP nr 13 poz. 100 ze zm., dalej „zarządzenie nr 609 KGP”.

poszczególne komendy powiatowe i miejskie.

W okresie objętym kontrolą wykryto 37 przypadków niezgodności danych zawartych w systemie SEWiK z danymi zawartymi w miesięcznych informacjach statystycznych. O zaistniałych różnicach byli powiadamiani na bieżąco właściwi komendanci powiatowi i miejscy w celu weryfikacji zgodności danych w systemie SEWiK ze stanem faktycznym. Ponadto na podstawie ogólnej analizy błędów we wprowadzaniu danych w systemie SEWiK Komendant oraz Naczelnik WRD KWP na bieżąco przesyłali do wszystkich bądź poszczególnych komendantów powiatowych pisma, w których informowali o najczęściej występujących błędach we wprowadzaniu danych do systemu oraz nakazywali usuwanie nieprawidłowości.

System SEWiK służy również do monitorowania i analizy przebiegu postępowań przygotowawczych lub czynności sprawdzających, oraz działań odnośnie zdarzeń drogowych, ze skutkiem śmiertelnym, w których sprawca był nieustalony. W WRD prowadzony był monitoring ww. spraw, który ujmował cztery zdarzenia zaistniałe w 2012 r. oraz osiem w 2013 r.

Na podstawie danych z systemu SEWiK sporządzane były raporty i analizy o stanie bezpieczeństwa na drogach garnizonu mazowieckiego Policji, o których mowa w zarządzeniu Nr 635 KGP.

(dowód: akta kontroli str. 707-712, 713-719, 720-721, 42-301, 722, 723-732)

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

*Opis stanu
faktycznego*

Decyzjami Nr 66/2010 z 1 kwietnia 2010 r.¹² oraz 63/13 z 19 marca 2013 r.¹³ Komendanta w sprawie upoważnienia do wydawania opinii dotyczącej projektów stałej i czasowej organizacji ruchu zostało wyznaczonych siedmiu policjantów KWP. Wśród upoważnionych osób jedna ma wykształcenie wyższe techniczne oraz ukończone studia podyplomowe w zakresie rekonstrukcji wypadków drogowych i likwidacji szkód powypadkowych.

W 2012 r. policjanci WRD KWP zaopiniowali 979 projektów organizacji ruchu drogowego, w tym 380 stałej i 599 czasowej; 799 projektów zostało zaopiniowanych pozytywnie, pięć negatywnie, a w przypadku 175 projektów wydano opinie pozytywne z uwagami do realizacji.

W I półroczu 2013 r. policjanci WRD KWP zaopiniowali 495 projektów organizacji ruchu drogowego, w tym 213 stałej i 282 czasowej; 348 projektów zostało zaopiniowanych pozytywnie, cztery projekty zostały zaopiniowane negatywnie, a w przypadku 127 projektów wydano opinie pozytywne z uwagami do realizacji. Do Komendy Stołecznej Policji, zgodnie z właściwością, zostało przekazanych 16 projektów.

W całym garnizonie mazowieckim Policji, bez WRD KWP, zaopiniowano w 2012 r. 2 075 projektów organizacji ruchu, w tym 502 stałej oraz 1 573 czasowej. W I półroczu 2013 r. zaopiniowano 1 026 projektów organizacji ruchu, w tym 280 stałej i 746 czasowej.

(dowód: akta kontroli str. 732-745)

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

*Opis stanu
faktycznego*

W celu realizacji Priorytetu III Komendanta Głównego Policji pn. „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym” opracowano Strategię Wojewódzką Policji na lata 2010–2012. Dla zadania p.n. „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze”, dla miernika 5 – „procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drogach” osiągnięto w 2012 r. poziom 52,47%, tj. o 0,76 punktu procentowego mniej od założonego prognozy.

W ocenie naczelnika WRD KWP przyczynami, które mogły mieć wpływ na niższy niż oczekiwany poziom miernika, mogły być niestabilność systemu SESPOL (system ten jest używany m.in. do wyliczania osiągnięcia mierników). Zgodnie z danymi zawartymi w Statystycznych Kartach Czynności

¹² L. dz. P-I-69/2010.

¹³ L. dz. KWS-I-71/13.

Policjantów Ruchu Drogowego, policjanci garnizonu mazowieckiego Policji w 2012 r. przepracowali łącznie na drodze 544 447,5 godziny, co daje wartość miernika na poziomie 53,37% tj. o 0,14 punktu procentowego więcej, niż założona wartość miernika.

Dla zadania p.n. „Dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów RD na popełniane naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca-pieszy) w stosunku do występującego zagrożenia (wypadków drogowych) w tym obszarze” osiągnięto poziom dla miernika Xk (procentowy udział wypadków drogowych spowodowany przez kierowców, a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do nich) – 87,64% (próg 83,22%), dla miernika Xp (piesi) uzyskano poziom 11,92% (próg 10,96% + 3%).

W ocenie Naczelnika WRD KWP powodami braku pełnej realizacji miernika mogły być: brak możliwości ustalenia stałej wartości progu satysfakcji, gdyż jego wartość uzależniona jest od liczby wypadków drogowych, przez co miernik przyjmuje inną wartość po każdym wypadku drogowym oraz mniejsza efektywność służby związana z udziałem policjantów w zabezpieczeniu Turnieju EURO 2012.

(dowód: akta kontroli str. 746-769, 770-773)

W celu realizacji Priorytetu II Komendanta Głównego Policji pn. „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach” opracowano Strategię Wojewódzką Policji na lata 2013–2015. Dla zadania „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” określono miernik nr 8 – „Procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drogach” osiągnięto za cztery miesiące 2013 r. poziom 55,41% przy wartości oczekiwanej 52,47%. Dla zadania – aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych – określono miernik 9 – „Procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowców, pieszych), a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników” osiągnięto poziom dla Xp – 12,98% przy oczekiwanym 12,63% oraz dla Xk 86,52% przy oczekiwanym 84,08%. Dla zadania – wzmocnienie współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi w celu wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drogach określono miernik monitorowany, który jest w trakcie realizacji.

Działaniami Policji skierowanymi na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach w I półroczu 2013 r. były: „Bezpieczne ferie”, „Radomska Wiosna Motocyklowa”, „Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, eliminacje powiatowe i rejonowe”, „ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny, eliminacje powiatowe i rejonowe”, II Krajowa Debata „Pieszy – niechroniony uczestnik ruchu drogowego” w Siedlcach, „Zabłyśnij na drodze”, Ogólnopolski Konkurs „Policjant Ruchu Drogowego” Eliminacje wojewódzkie, „Bezpieczne Wakacje”.

(dowód: akta kontroli str. 774-802, 803-809, 810-811, 812, 813-814)

W priorytetach Komendanta Wojewódzkiego Policji na 2012 oraz 2013 r. nie było zadań z zakresu ruchu drogowego

(dowód: akta kontroli str. 774-802)

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

W okresie objętym kontrolą KWP dwukrotnie korzystała z lotnictwa policyjnego. Było ono wykorzystane do koordynacji działań w ramach akcji „Znicz 2012” w dniach 1 i 4 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 896)

W okresie objętym kontrolą w celu zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym KWP współpracowała z Izłą Celną w Warszawie, Wojewódzkim inspektorem Transportu Drogowego w Radomiu, Mazowieckim Oddziałem Żandarmerii Wojskowej w Warszawie, Nadwiślańskim Oddziałem Straży Granicznej w Warszawie, Mazowieckim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Delegaturą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Ostrołęce.

Na rok 2013 Komendant oraz Komendant Mazowieckiego Oddziału Żandarmerii Wojskowej sporządzili Plan wspólnych służb prewencyjnych Żandarmerii Wojskowej i Policji prowadzonych na terenie

garnizonu mazowieckiego. Jednym z celów wspólnych działań jest poprawa stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 815-817, 818-829, 883-884)

W okresie objętym kontrolą na terenie garnizonu mazowieckiego Policji prowadzono dziewięć działań prewencyjnych (m.in. „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bus”, „Pasy”, „Prędkość”, „Bezpieczny niechroniony”, „Bezpieczny Bus”, „Trzeźwy poranek”) oraz 19 działań profilaktycznych (m.in. „Radomska wiosna Motocyklowa”, „Chroń życie załóż odblask”, „Mazowiecka Drogówka Dzieciom”, „Pieszy niechroniony uczestnik ruchu drogowego”, „Jedź z głową”, „Bezpiecznie z Agatką”, „Bezpieczny Powiat Pułtowski”, „Zebra w paski też nosi odblaski”, „Szczepnij życie”, „Widzisz mnie zwolnij”, „Pocztówka z drogi”, „Nasze drogi”. Komenda nie prowadziła badania efektywności programów.

W 2012 w KMP w Radomiu, Płocku, Siedlcach, Ostrołęce przeszkolono 4 296 osób na symulatorze jazdy na motorowerze. W okresie od 15 listopada 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. policjanci ww. KMP przeprowadzili spotkania we wszystkich szkołach gimnazjalnych na terenie miast i powiatów, na których młodzież mogła podnosić swoje umiejętności jazdy na motorowerze.

(dowód: akta kontroli str. 830-834)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności skontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

a częściowa

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

W okresie objętym kontrolą na podstawie § 26 Regulaminu KWP pracownicy WRD, realizując zadania z zakresu nadzoru wykonali 133 czynności nadzorcze i sprawdzające w komendach powiatowych i miejskich mazowieckiego garnizonu Policji. Zgodnie z przyjętą w KWP koncepcją wykorzystywania ustaleń z przeprowadzonych czynności nadzorczych i sprawdzających, prowadzone są cykle odpraw (półroczne, kwartalne) z naczelnikami komórek prd z podległych komend. Z uwagi na wielkość Garnizonu podczas odpraw przyjęto jego podział na subregiony, w których występuje podobna problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego, charakterystyczna dla danego subregionu. Odprawy takie zostały przeprowadzone 28-30 marca i 13-15 listopada 2012 r. oraz 12-13, 15 lutego i 26-28 czerwca 2013 r. Odprawy odbywały się w KPP w Płońsku dla subregionu płockiego i ciechanowskiego, w KPP w Wyszku dla subregionu siedleckiego oraz w KMP w Radomiu dla subregionu radomskiego.

(dowód: akta kontroli str. 835-847)

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków¹⁴ w strukturze organizacyjnej Wydziału Kontroli KWP wyodrębniono Zespół Skarg i Wniosków. Zgodnie natomiast z art. 253 ustawy z dnia 14 czerwca 2000 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵ określono dni i godziny przyjmowania skarg i wniosków. Powyższa informacja została umieszczona na tablicy ogłoszeń w budynku KWP, w sposób umożliwiający zapoznanie się z jej treścią przez petentów.

W 2012 r. do KWP wpłynęło 100 skarg, w tym siedem na działalność prd w KWP. W 2013 r. do 28 maja wpłynęły 53 skargi, w tym pięć na działalność prd w KWP. Analiza tych pięciu skarg nie wykazała nieprawidłowości: skargi zostały rozpatrzone w terminie wynikającym z art. 237 § 1 kpa, a rozstrzygnięcie skarg zawierało wszystkie elementy przewidziane w art. 238 § 1 kpa.

¹⁴ Dz.U. Nr 5, poz. 46.

¹⁵ Dz.U. z 2013 r., poz. 267.

Opis stanu
faktycznego

(dowód: akta kontroli str. 848-850)

3.2. Pozostałe zagadnienia. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Na podstawie zarządzenia 635 KGP WRD KWP dokonywał analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zgodnie z § 5 ust. 1 zarządzenia sporządzano kwartalne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego, które zawierały: informacje o stanie bezpieczeństwa na terenie garnizonu mazowieckiego Policji, z podziałem na komendy powiatowe (miejskie) policji, liczbę zdarzeń drogowych, z podziałem na ich przyczyny oraz z podziałem na sprawców (kierujący pojazdem, pieszy). Wyznaczano w nich m.in. kierunki działań Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W informacjach kwartalnych za II–IV kw. 2012 r. we wnioskach wskazywano m.in. na: konieczność zwiększenia nadzoru w powiecie plockim na drodze krajowej nr 60 oraz w powiecie plockim i płońskim na DK 62, konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na niechronionych uczestników ruchu (pieszych, rowerzystów, motorowerzystów i motocyklistów), konieczność zwiększenia nadzoru w powiecie radomskim i plockim na DK 7 oraz w powiecie płońskim na DR 60, konieczność wzmożenia kontroli, w okresie jesiennym, nad stanem technicznym pojazdów.

Zgodnie z § 5 ust. 2 zarządzenia 635 KGP sporządzano półroczne i roczne analizy stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w których dokonywano analizy przyczyn wypadków drogowych oraz wyznaczano cele w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowych oraz środki do ich osiągnięcia. Zdiagnozowano również zagrożenia, które mogą wystąpić przy realizacji założonych celów. Ponadto na podstawie § 5 ust. 1 pkt 3 ww. zarządzenia dokonywano analiz wybranych zagadnień z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Analizę zagrożeń bezpieczeństwa w ruchu drogowym występujących na drogach garnizonu mazowieckiego Policji objętych wojewódzką koordynacją służby w 2012 r.
- Raport stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym za okres czterech miesięcy (styczeń – kwiecień) 2013 roku dotyczący rowerzystów i motocyklistów.
- Raport dotyczący stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym I kwartał 2013 roku (wypadki ze skutkiem śmiertelnym).
- Raport dotyczący stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zaangażowania funkcjonariuszy i wykorzystania motocykli w komórkach ruchu drogowego Garnizonu Mazowieckiego w okresie od 10 do 12 maja 2013 r.

W 2012 r. w stosunku do roku 2011 liczba kolizji drogowych na obszarze właściwości garnizonu mazowieckiego Policji zmniejszyła się o 9,4%, liczba wypadków zmniejszyła się o 14%, liczba rannych o 17%, a liczba śmiertelnych ofiar wypadków o 10%. W I połowie 2013 r. w stosunku do I połowy 2012 r. liczba kolizji drogowych zmniejszyła się o 0,8%, liczba wypadków zmniejszyła się o 6,5%, liczba rannych o 1,1%, a liczba śmiertelnych ofiar wypadków aż o 23,8%. Największy spadek wypadków drogowych w 2012 r. odnotowano w KMP Radom – spadek o 38,9% oraz KPP Zwoleń – spadek o 36,5%. Największy spadek liczby zabitych odnotowano w KPP Sokołów Podlaski – spadek o 71,4% oraz w KPP Pułtusk – spadek o 61,5%. Największy spadek rannych odnotowano w KPP Żuromin – spadek o 46,7% oraz KMP Radom – spadek o 40,4%. Największy spadek kolizji odnotowano w KPP Szydłowiec – spadek o 23,7% oraz KPP Sokołów Podlaski – spadek o 21,3%

(dowód: akta kontroli str. 42-301)

W działalności skontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) zintensyfikowanie działań mających na celu przeszkolenie jak największej liczby policjantów prd mazowieckiego garnizonu Policji, adekwatnie do zgłaszanych w tym zakresie potrzeb,
- 2) podjęcie skutecznych działań zmierzających do poprawy warunków pełnienia służby drogowej poprzez doposażenie pionu ruchu drogowego w sprzęt transportowy, specjalistyczny sprzęt policyjny, sprzęt łączności oraz umundurowanie, niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań,
- 3) urealnienie normatywów wyposażenia podstawowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla Pana Komendanta, drugi - do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 30 października 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Robert Kaczmarczyk
doradca prawny

.....
Podpis

.....
Podpis

Wnioski
pokontrolne

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
zyskania uwag
ania wniosków